Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 155. — ŠTEV. 155. NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 5, 1922. — SREDA, 5. JULIJA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

KONFERENCA GLEDE URAVNAVE V PREMOGARSKI STAVKI ODGODENA

Odgodenje do pondeljka je bilo uveljavljeno po ostri debati tekom katere so premogarji zavrnili predlog. — Predsednik Harding se bo najbrže udeležil naslednje seje ter zahteval neposredno akcijo.

Washington, D. C., 4. julija. — Sestanek premogarjev in delodajalcev v organiziranih premogovnih poljih mehkega premoga, katerega je sklicala vlada v upanju, da bo mogoče doseči prostovoljno temelj za nadaljna pogajanja, je bil odgoden včeraj do naslednjega pondeljka zjutraj, ne da bi bilo zaznamovati kak napredek.

Predsednik Hardinga se bo do ponedeljka že vrnil v Washington, ter je pričakovati, da bo tedaj vlada odločno nastopila.

Za zelo vrjetno smatrajo, da bo predlagana arbitracija potom vladne komisije, če ne bo mogoča nobena druga rešitev do onega časa. Odredili bodo najbrže tudi vse potrebno, da povišajo produkcijo premoga potom zopetnega otvorjenja nekaterih rovov, ki so sedaj zaprti vsled stavke.

Krožila so poročila, da je hotela že včeraj vlada predložiti konferenci gotove predloge, da pa je bil položaj tako napet, da so mesto tega sklenili konferenco odgoditi do pondeljka. Opaziti je bilo precej slabega razpoloženja med nekaterimi delodajalci ter premogarskimi voditelji.

Če bi izvedla vlada svoj sklep ter stavila svoje predloge, bi mogoče prišlo še do hujšega razkola.

Delodajalci so baje predložili na sestanku program, ki vključuje pokrajinske plačilne ali mezdne konference, a ta program so delavski voditelji odločno zavrnili ter zopet izjavili, da se bodo pogajali izključno le na narodni podlagi ali na temelju konferenc štirih držav.

Pravijo, da je bila včasih debata zelo ostra in da se ni nudila niti za trenutek prilika, za uveljavljenje mezdne konference na temelju, ki bi bil sprejemljiv tako za delodajalce kot za premogarje.

Vsledtega se tudi glasi, da bo intervencija vlade neizogibna, razen v slučaju, da bo ta ali ona stran dosti popustila.

Zato je bilo sklenjno, da je odgodenje do prihodnjega pondeljka najboljše, kar se je moglo završiti vspričo nastalega položaja.

Medtem pa bodo imeli premogarji in delodajalci priliko posebej zborovati ter dobiti bolj popolne informacije glede tega, kar se je završilo.

Administracijski voditelji so dali izraza svojemu upanju, da se bodo premogarji in delodajalci vnovič sestali v bolj spravljivem duhu. Niso še opustili upanja, da bo mogoče doseči skupen temelj za prostovoljno mezdno konferenco, a dosedanji razvoji kažejo, da je to upanje skoraj brez vsake stvarne podlage.

Edino ugotovilo, podano včeraj je bilo ugotovilo trg. tajnika Hooverja.

V njem je bilo rečeno, da je bil sestanek tajen in Hoover ni hotel ničesar izjaviti glede tega kar se je zgodilo na njem.

Zastopniki premogarjev so bili po končanem sestanku prav tako trdni kot kdaj prej v svoji zahtevi, da morejo sprejeti izključno le idejo narodne mezdne konference ali pa konference za štiri države. Izjavili so, da bodo v pondeljek zavzeli isto stališče.

Zastopniki delodajalcev so pa izjavili, da ne bodo nikdar stopili v pogajanja s premogarji na temelju takih zahtev.

Tajnik Hoover je rekel, da si vlada na vse načine prizadeva preprečiti vmešavanje, če bi bilo to mogoče in da ne bo nikdar pretila načelnikom konference.

Nadaljni poskus bo vprizorjen v pondeljek, da dovede vlada do prostovoljnega dogovora med delodajalci in premogarji. Rečeno je bilo, da bo Harding prisostvoval sestanku ter storil vse, kar bo v njegovi moči, da izboljša položaj.

Podrobnosti predloga, katerega so stavili včeraj delodajalci, niso bile objavljene. V enem poročilu se glasi, da sco zahtevali okrajne sestanke, na katerih bi se priznalo mednarodno organizacijo premogarjev ter odobrilo arbitracijo od strani zvezne komisije za slučaj, da bi se ti pokrajinski sestanki razšli brez uspeha.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu; Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

300 kron	$ 1.15	1,000 kron	$ 3.70
400 kron	$ 1.55	5,000 kron	$18.00
500 kron	$ 1.90	10,000 kron	$35.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 2.90	500 lir	$26.00
100 lir	$ 5.40	1000 lir	$51.00
300 lir	$15.60		

Za pošiljatve, ki presegajo znesek dvajsettisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računimo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N Y.

AVSTRIJI SE OBETA LEPŠA BODOČNOST

Avstrijski kancelar je upapoln glede bodočnosti dežele. — Pričakuje finančne pomoči inozemstva.

Dunaj, Avstrija, 4. julija. — Da je sedanja avstrijska vlada bolj upapolna glede bodočnosti dežele je razvidno iz nekega pogovora s kancelarjem Slipalom, katerega je imel z nekim poročevalcem Universal časnikarskega urada. Kancelar je rekel:

— Naša prva dolžnost je napraviti red v naših financah. Mi bomo skušali doseči to s pomočjo dveh principijev. Prvi je neobhodno potrebna zunanja finančna pomoč in drugi zopet uveljavljenje zaupanja sveta v sistem Avstrije ter njenih političnih razmer. Če ne bomo dobili tega zaupanja, je zunanja finančna pomoč nemogoča.

— Posrečilo se nam je dobiti angleška, francoska in čehoslovaška posojila, in v kratkem pričakujemo tudi italjanskega posojila, o katerem se sedaj razpravlja v italjanskem parlamentu.

Sklep Združenih držav, da se odpovedo za dvajset let svojim intabulacijskim pravicam na javno lastnino Avstrije, se je izkazal zelo koristnim. To dejstvo, obenem z majhnimi posojili pa še ne pomenja stalnega izboljšanja v našem položaju. Kljub temu pa upamo, da bomo dobili večje posojilo sedanjih pogajanj z Morganovo skupino in z Angleško banko. Na srečo je zadnji dogover med temi Amerikanci ter angleškimi interesi povečal možnost takega posojila.

Mi upamo črpati velike koristi iz izkoriščanja naše vodne sile, kar je dvojne važnosti, ker nas je pustila mirovna pogodba brez lastnih premogarskih ozemelj.

Oton H. Kahn se je ravnokar mudil v Avstriji ter proučeval vprašanje izkoriščanja naše vodne sile od strani ameriškega kapitala. Če bo skupina Kahna pripravljena prevzeti ta posel, bo eden prvih načrtov, katerega se bo izvedlo elektriciranje naših železnic.

Ustanovitev nove avstrijske banke ter notranje posojilo obsegata finančni načrt sedanjega kabineta. O teh načrtih se sedaj razpravlja v parlamentu. Skušali bomo spraviti velik del delnic nove banke v inozemstvo. Mi hočemo dati Avstriji vsaj eno leto počitka, tekom katerega bomo izvedlo naše finančne odredbe trajne važnosti. Sedanji deficit v državnem proračunu znaša štiri sto tisoč miljonov kron in naš finančni načrt bo dajal pet sto tisoč miljonov kron na leto.

Pričakujemo napraviti konec nadalnjemu tiskanju bankovcev ter štabilizirati valuto.

Način kako smo rešili problem notranje stavkarske nevarnosti bo brez dvoma vzbudil zaupanje inozemstva v sedanji položaj Avstrije.

Dosti imamo vzroka za domnevanje da se bodo razmere v Avstriji izboljšale, a računamo na pomoč iz inozmestva, da spravimo svojo deželo zopet na zdravo podlago.

HARDING ZOPET DOMA PO DOLGEM ČASU.

Marion, Ohio, 3. julija. — Predsednik Harding je pozno danes zvečer dospel v Marion, na svojem tukajšnjem prvem obisku izza svoje inavguracije.

Tekom dneva je potoval predsednik skozi zapadno Pennsylvanijo in skozi premogarske pokrajine ga je spremljala državna policija. (Zakaj?)

ZAHRBTEN NAPAD NA MAXA HARDENA

Znani nemški časnikar Max Harden je bil resno poškodovan. — Dva napadalca sta bila aretirana.

Berlin, Nemčija, 4. julija. — Maksimilijan Harden, znani politični pisatelj ter urednik lista "Zukunft", je bil včeraj v bližini svojega stanovanja v Grunewaldu, berlinskem predmestju, zavratno napaden.

Prenesli so ga v njegovo stanovanje nezavestnega, s petimi ranami na glavi.

Napadalca sta bila aretirana.

Berlin, Nemčija, 4. julija. — Po celi Nemčiji so se vršile včeraj stavke. Zastavkali so tiskarji in v Hamburgu je parobrodstvo prekinjeno vsled stavke mornarjev in kurjačev.

Za danes, to je torek, je bila proglašena po celi Nemčiji generalna stavka v znak, da podpira delavstvo vlado v njenih prizadevanjih, da ohrani republiko.

Koeln, Nemčija, 4. julija. — V svoji razpravi glede umora dr. Rathenaua, vprašuje Koelnische Zeitung, zakaj ni dospela niti od prejšnjega kajzerja, niti od prejšnjega kronprinca izjava, v kateri naj bi odklonila vso odgovornost za umor, obsodila izvršitelje zločina ali vsaj dala izraza svojemu sožalju. To pomanjkanje sočustva, izjavlja list, je bilo lahko pričakovati in to prav posebno od strani kajzerja, ker so pripadali morilci istemu razredu, ki obstaja v Nemčiji iz najslabših elementov.

Vsledtega se tudi ne sme trpeti, da bi se ti elementi krasili s črno-belo-rdečo zastavo. Te barve so nemškemu narodu svete, kajti žnjimi se je vstanovila nemška država. Te zastave se ne sme omadeževati ter jo proglasiti za zastavo zavratnih morilcev.

Nadalje pravi list, da se je izkazal mesec junij kot nesrečen mesec za nemški narod. Dne 28. junija leta 1914 je bil umorjen avstrijski prestolonaslednik, kojega umor je dal povod svetovni vojni; dne 28. junija 1919 je bila podpisana pogodba v Varsailles in dne 24. junija leta 1922 je bil umorjen minister Rathenau.

Berlin, Nemčija, 4. julija. — Tekom nekega pogovora je včeraj državni kancler Wirth priznal, da se vrše pogajanja z neodvisnimi socijalisti glede njih vstopa v kabinetno postavo, tikajočo se obrambe republike.

Osnutek postave bo predložen danes državnemu zboru.

JAPONCI IZPRAZNILI HANKOV.

London, Anglija, 3. julja. — V nekem poročilu iz Hankova, ki je dospelo semkaj, se glasi:

— Japonska posadka, obstoječa iz enega bataljona ter oddelkov posebnih čet, je izpraznila mesto. Čete se je vzdržalo v zadnjih letih, da se zavaruje inozemske interese, prav kot je najti inozemske posadke tudi v Tien sinu in Pekingu.

ARETACIJA PREJŠNJEGA PREDSEDNIKA.

Rio de Janeiro, Brazilija, 3. julija. — Brazilska vlada je odredila aretacijo prejšnjega predsednika, Hermes Fonseca, ker ga dolži političnih aktivnosti, sovražnih vladi.

Prejšnji predsednik je sedaj najvišji častnik armade ter predsednik vojaškega kluba, ki je bil zaprt za šest mesecev. Več častnikov je bilo odstranjeni.

GROFOVSKI NASLOVI ŠE VEDNO VLEČEJO.

Ne glede na toliko proslavljeno ameriško demokracijo, se Amerikanke prav rade poročajo s tujezemskimi grofi in baroni. Pred kratkim se je poročila Miss Sally Beecher, nečakinja bivšega ameriškega poslanika v Franciji, z grofom de Lepe. On trdi, da je potomec slavne francoske družine, v resnici pa menda nima dosti drugega kot grofovski naslov.

9 MRTVIH, 75 RANJENIH PRI ŽELEZ. NESREČI

V bližini Atlantic City je skočil s tira ekspresni vlak. — Premikača John Dewalta so zaprli.

Atlantic City, N. J., 4. julija. Devet oseb je bilo ubitih, dvanajst jih pogrešajo, 75 jih je bilo pa ranjenih, med njimi 37 zelo težko, ko je skočil takozvani polnočni ekspresni vlak Philadelphija in Reading železnice, s tira. Nesreča se je pripetila pri Winslor križišču, 37 milj od tukaj.

Vlak, obstoječ iz dveh spalnih in štirih navadnih voz, je skočil s tira ter padel v trideset čevljev globoki nasip.

Posledice so bile strašne. Železniški vozovi so bili skoraj čisto zdrobljeni, in kmalo je bilo čuti stokanje in krike ranjenih. Dosedaj so identificirali sedem mrtvih.

Med težko ranjenimi se nahaja tudi šestnajst žensk in deset otrok.

Premikač na križišču, John Dewalt, je poslal takoj po katastrofi v Atlantic City brzojavko, ki se je glasila: — Moj Bog, poslal sem vlak št. 33 na napačni tir.

Kmalo nato so dospeli pomožni vlaki z zdravniki in bolničnimi strežnicami, ki so nudile ranjenim prvo pomoč.

Premikača so zaprli. Uvedena je natančna preiskava.

13-LETNA DEKLICA MATI DVOJČKOV.

Portland, Oregon, 2. julija. — Neka trinajstletna deklica je v tukajšnjem zavetišču Salvation Army porodila dvojčka.

Dvojčka, obe deklici, sta dobili ime Violet in Viola ter sta normalna in zdrava.

ŠALJAPIN ZAPUSTIL RUSIJO

Moskva, Rusija, 1. julija. — Teodor Šaljapin, slavni ruski basist, o katerem se je pred nekaj časa poročalo, da je zbolel v Petrogradu, je odpotoval odtam s parnikom v Nemčijo.

TUDI REKORD.

Harlan, Ky., 1. julija. — Robert Baker, star štiri in osemdeset let, je postal oče svojega tri in tridesetega otroka. Njegova žena, stara 33 let, je poročena z njim trinajst let ter ima osem otrok. Ona je sedma žena Bekerja.

VELIKI NEMIRI V PENNSYLVANIJI

Stavkarji so napadli iz zasede stavkokaze ter tudi uničili rovsko lastnino v dotičnih okrajih.

Brownsville, Pa., 4. julija. Čoln, poln skebov, ki so se nahajali na poti na delo, je bil napaden iz zasede. Napad se je izvršil danes zjutraj v tukajšnji bližini.

Državni kozaki so podili stavkarje preko reke v čolnih ter aretirali štiri ljudi. Polovica napadalcev pa je zbežala.

Osem stavkarjev je čakalo v zasedi na skebe, ki so se nahajali na poti v rov. Ko so pričeli iti skebi proti čolnom, da se vkrcajo, so začeli štrajkarji streljati nanje s puškami. Nihče ni bil ranjen.

Približno sto stavkarjev je odkorakalo v mraku proti Fry Brothers rovu v bližini Monessen, Pa. ter uničilo vso rovsko lastnino. Stavkarji so pričeli podirati poslopja, potiskati kare preko griča ter rezati vprego v sosednjih hlevih.

Razdrli so tudi tračnice, vodeče v rov ter zapretili tam zaposljenim skebom, da jih bodo pobili, če ne bodo prenehali delati.

Joseph Oakland iz Benwood, Ohio, o katerem se glasi, da je skeb, je prišel danes zjutraj težko ranjen v bolnišnico v Washington, Pa., kjer je izjavil, da ga je ranil neki štrajkar.

Sporočil je nadalje, da je ležal več ur v svojem avtomobilu pri Jefferson Coal Co. rovu, ker mu prebivalci naselbine niso hoteli pomagati. Dva moža, ki sta baje vodila napad, sta pobegnila preko meje v West Virginijo.

VLADA ZADALA ŽELEZNIČARSKIM UNIJAM SMRTONOSEN UDAREC

Železniški delavski svet je izdal uraden poziv, naj se organizira oddelke skebov. — Delavci na progah se bodo odločili. — Stavka uslužbencev v železniških delavnicah postaja vedno bolj uspešna.

Chicago, Ill., 4. julija. — Železniški delavski svet Združenih držav je včeraj napovedal vojno stavkujočim železničarjem.

V formalni resoluciji je svet odločil, da so izgubile unije uslužbencev v železniških delavnicah vse svoje pravice pred delavsko oblastjo in da je treba ustanoviti nove organizacije teh uslužbencev, ki bodo stopile namesto sedanjih štrajkarjev ter zastopale delavce pri razpravah in sklepih železniškega delavskega sveta.

V ta namen se pozivlje delavce, ki so ostali na delu, naj takoj ustvarijo nove organizacije, ki b ise pogajale v njih imenu.

Delavce, ki pa so zastrajkali, so proglasili za brezpravdne.

Čeprav se obrača resolucija direktno le proti uslužbencem v delavnicah, so vendar namignili, da preti delavcem na progah, kurjačem, signalistom in uradnikom ista usoda, e bi dovolili zastavkati v obrambo svojih pravic.

Da olajša vest stavkokazov, jim je dal železniški delavski svet lepo izpričevalo, v katerem se glasi, da branijo le svoje moralne in postavne pravice.

Obenem jim pa obljublja tudi vojaško varstvo. "Taki Ljudje", pravi resolucija, "so upravičeni do polnega varstva od strani vsakega departmenta ter vsakega oddelka državne in zvezne vlade."

Ben Hopper, načelnik žel. del. sveta, je nadalje odločil, da jim ne smejo reči "skeb". Delavci po progah imajo sedaj v svojih rokah ključ k celemu stavkarskemu položaju, in vsledtega pričakujejo vsi z veliko napetostjo izida glasovanja 400,000 delavcev na progah, kojih glasove sedaj štejejo v Detroitu.

Čeprav ni bil železniški promet tekom prvih dveh dni stavke uslužbencev v delavnicah posebno ogrožen, bi se položaj namah izpremenil, če bi se prožni delavci pridružili stavki.

To je železniškim magnatom zelo dobro znano in vsledtega je napel delavski svet vse sile, da pridobi zase prožne delavce s polovičnimi obljubami.

MATI IN SIN V BOLNICI; UMRLA ISTEGA DNE.

Neka mati in njen sin sta umrla v ponedeljek v Bellevue bolnici v New Yorku, ne da bi vedela, da je drugi na smrt bolan in oba sta navedla ime drugega kot ono najbližjega sorodnika. Sin je bil neki Davjd Cronin, star 45 let, ki je prišel v bolnico v nedeljo, trpeč na akutnem unetju ledvic.

Eno uro pozneje so privedli v bolnico njegovo osemdeset let staro mater Kate Cronin, ki je stanovala skupaj s sinom. Trpela je na pljučnici. Umrla je par ur pozneje in šele v uradu bolnice so spoznali, da sta bila to mati in sin, ki nista vedela drug za drugega.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL 448 NEW YORK CITY

UMOR -- MONOPOL KAPITALA

Izvid coronerjeve porote v Herrinu, Illinois, je strašno razkačil kapitalistično drhal ter ji ne daje počitka.

V kongresu in izven njega je čuti tulenje po osveti, ki prihaja iz ust patentiranih opor postave in reda in ki zahtevajo povračilo za smrt stavkokazov ter rovskih paznikov.

Kapitalistično časopisje, kojega "čut pravice", je ogorčen nad brezbrižnostjo krajevnih oblasti, zahteva intervencijo državnih oblasti ter kaznovanje vdeležencev pri navalu na rov Southern Illinois Coal Company.

Prav posebno pa je kapitalistična svojat ogorčena nad pravorekom porotnikov, ker stavlja odgovornost za prelivanje krvi tjakaj, kamor spada, namreč na ramena premogarske družbe, ki je importirala oborožene paznike in na rame superintendenta McDowella, ki je hladnokrvno ustrelil nekega stavkarja ter dal s tem direktni povod za napad, ki pa se je končal povsem drugače kot so si izslikali lastniki rova in McDowell.

Vzrok prelivanja krvi bi kapitalistična družba rada pregledala in pozabila. Osveta je njena edina želja, edina misel.

Kričanja po "pravici" pa ne znajo primerno ceniti premogarji iz Herrina ter prebivalstvo okraja, kojega usoda je tesno spojena z usodo premogarjev.

Krajevne in okrajne oblasti nimajo niti najmanjšega poželjenja, da bi vprizorile pogon na člane ekspedicije proti rovu.

Časopisje zahteva kaznovanje stavkarjev. "Dokler ne bodo stavkarji kaznovani", se glasi, "bo dobro ime države Illinois onečaščeno."

Čudni, da ne morejo najti te red in pravico ljubeče državne opore nobene besedice graje za lastnike rovov ter liferante skebov. Pri tem ni niti treba omeniti umorov, katere izvršujejo v vseh delih dežele nad stavkarji.

Na dan po krvavem boju v Herrinu sta bila v Clarksburgu v West Virginiji ustreljena dva premogarja in več nadaljnih je bilo ranjenih. Umorjena nista izvršila nobenega nasilnega dejanja, in v kolikor je razvidno iz poročil, sta bila tudi neoborožena.

Ničesar pa ni bilo čuti niti o kaki coronerjevi preiskavi, niti o kaki obtožbi, dvignjeni proti morilcem.

Niti en list ni zahteval preiskavo ali obtožbo, in noben zakonodajalec ni v kongresu odprl svojih ust, da bi ožigosal umor ter zahteval račun.

V Herrinu so bili izgredi posledica nezaslišne provokacije, in izvršili so jih v razburjenju ter upravičenem srdu radi umora dveh stavkarjev. V Clarksburgu je bil to povsem hladnokrven umor. Dočim zahteva vse kaznovanje "morilcev iz Herrina", je dejanje, izvršeno v Clarksburgu že davno pozabljeno. Odkod to različno postopanje?

V Clarksburgu so bili ustreljeni in ranjeni stavkarji.

Uradniki premogarskih družb in pomožni šerifi so morilci. Streljali so v imenu države, v obrambo kapitalističnih interesov.

Kapitalistična država ne zahteva zase le pravice, da mori v imenu reda in pravičnosti, temveč daje tudi kapitalistom ter njih plačancem privilegij streljati in moriti nemirne delavce, ki se nočejo potrpežljivo ukloniti izkoriščanju.

Nikjer se ne kaže razredni značaj države tako jasno, kot v postopanju s stavkujočimi, nezadovoljnimi in ogorčenimi delavci.

Ti so brezpravni, plen vsakega, dočim stavkokaze, plačance kapitala, ščitijo in varujejo kot najbolj dragoceno lastnino.

Premogarji in tekstilni delavci, ki se upirajo skrčenju plač ter poslabšanju delavnih pogojev, nimajo nikake pravice do dela. Posestnik producijskih sredstev sme ta sredstva odtegniti javni uporabi, ne da bi se država vmešavala ter branila pravico do dela.

Tako tudi ni umor nikak zločin, če ga izvrše uniformirani ali neuniformirani plačanci kapitala v interesu obstoječega reda, v obrambi izkoriščevanja.

Ne kdaj in kako je bilo izvršeno dejanje, temveč v kojega interesu je bilo izvršeno, daje temu dejanju v očeh vladajočega razreda ali značaj zločina ali pa značaj hvalevrednega dejanja.

Nasilje, izvedeno od vladajočega razreda, je red, postava, a postane takoj zločin, kakorhitro ga izvedejo tlačeni in izkoriščani delavski razredi.

Iz Slovenije.

Smrtna nesreča na železnici.

Posestnik Josip Bučar z Vrha pri Št. Jerneju na Dolenjskem je pripeljal svojega bmobolnega sina v blaznico na Studenec. Imel je opravka tudi v Ljubljani. V njegovem spremstvu je bila tudi hči Josipina, ki je šla po opravkih v neko hišo v Gorupovi ulici. Ko se je vrnila, ni našla več svojega očeta. Poizvedovala je zaman za njim in se je končno vsa potrta odpeljala domov. Njenega očeta so našli drugi dan mrtvega. Prišel je na dosedaj nepojasnjen način pod vlak, ki mu je odtrgal obe nogi in eno roko. Nesrečni Bučar je obležal seveda na mestu mrtev in so njegovo truplo prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu v Ljubljani.

Konj je težko poškodoval

Franca Franka, nastavljenca cirkusa Renlow, ki se je mudil v Mariboru. Frank je peljal konja na sprehod. Močni cirkuški konji so bili nenavadno nagajivi, in ko se je enemu preveč približal, ga je udaril s kopitom po glavi, mu skoro odbil desni uhelj in prizadejal na glavi tako težko rano, da je morala posredovati policija.

Kaznovana neprevidnost.

Lastnik graške trgovske agenture, neki L., ima v Radvanju pri Mariboru svoje posestvo in je zato večkrat prihajal v Jugoslavijo. Pri neki taki priliki je prinesel s seboj 4 damske ure in 2 obeska, kar pa je hotel skriti, a se mu ni posrečilo. Da bi se rešil posledic, je skušal službujočega Wranglovca podkupiti, a se mu je tudi to ponesrečilo. Gradčan je moral za svojo neprevidnost plačati 20 Din 20 par carine, 4000 Din kazni in 100 Din pristojbine, od sodišča pa je bil zaradi poskušenega podkupovanja obsojen na 150 Din globe.

Še nekaj o hrastniških adventistih.

Neko nedeljo se je zbrala v Ojstrem, v hiši nekdanje Vidičeve gostilne, peščica adventistov, ki je hotela opraviti zadušnico po pokojni Mariji Žrebelj. V prvi vrsti so korakali glavni duhoven, neki delavec iz Hrastnika, potem duhovnik iz Trbovelj in pastor češkobratske vere iz Ljubljane, za njimi pa je nosilo šest vernikov prazno nosilnico za rakev. Vso pot so prepevali "Sveto noč" in "Slava Bogu na višavah", se klanjali in tolkli po prsih. Ko so prispeli v gostilno, se je obred nadaljeval. Toda komaj so začeli v sobi popevati, je vdrlo v gostilno okoli 50 rudarjev, ki so adventiste razkropili na vse strani. Kdor se je le količkaj obotavljal, so ga rudarji pošteno oklofutali. Tako je obred nepričakovano hitro minul. Ko je hrastniški župnik zvedel o žalostni usodi žene rudarja Žreblja, je vzel s seboj nekega starega, treznega moža in se podal ž njim k Žrebljevki. Ob njeni postelji pa je že sedel novi adventistični propovednik. Hrastniški župnik ji je prigovarjal, naj se spove, a Žrebljevka o tem ni hoteal ničesar vedeti, češ, da je prestopila k adventistom. Župnik se je moral, ne da bi kaj opravil, vrniti domov, nesrečno Žrebljevko pa so nato naložili na voz in jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je potem, kot smo poročali, umrla za težkimi opeklinami.

Nesreča pri prvem obhajilu.

V frančiškanski cerkvi v Mariboru se je zgodila pri prvem obhajilu IV. letnika dekliške ljudske šole mala nesreča. Deklice so prišle, po stari navadi, z gorečimi svečami v cerkev. Eni izmed njih se je vnel pajčolan in je plamen kmalu objel tudi njene lase. Navzoči so ogenj takoj zadušili in se deklici ni zgodilo nič hudega. Izgubila je le nekaj las.

Mož pobil ženo z lopato na tla.

V Zalokarjevi ulici št. 7 v Ljubljani imata okoli 50 let stara zakonska Valentin in Helena Pivk malo hišo in vrt, od katerega se preživljata. Odkar je prišel mož od vojakov, se nista več dobro razumela, zlasti ker ga niso hoteli več za cerkovnika v cerkvi sv. Petra, kar je on bil prej, predno je odšel k vojakom. Živela sta odslej samo od vrta in je žena nosila na trg povrtnino. Žena je nekoliko preveč skopa, dočim ga mož rad potegne. Žena je nekega dne pred dvanajsto dospela s trga in mož je od nje zahteval kosilo. Žena pa se je obrnila in šla sadit na vrt georgine. Mož, ki je bil pijan, je šel za njo na vrt, kjer se je ž njo sporekel, ji vzel lopato ter udaril ž njo ženo vzadaj po glavi. Pivkovo je takoj oblila kri in se je zgrudila nezavestna na tla. Gledalci, ki so videli ta prizor, so mislili sprva, da je žena mrtva. Pek Cizej, ki je bil tačas v svojem vrtu, ki je poleg Pivkovega, je priskočil takoj k ženi, jo umil s hladno vodo, nakar je prišla žena zopet k zavesti. Njena rana ni bila nevarna. Poslali so takoj po rešilni voz, ki jo je prepeljal v bolnišnico, odkoder pa se je mogla zvečer zopet vrniti domov.

Nesrečna avtomobilska vožnja.

Ivan Čuper, Franc Mohorič in Josip Gotnar so se s 15 drugimi delavci peljali na Dolenčevem avtomobilu na delo proti Sv. Katarini nad Tržičem. Ko so vozili navzdol, je naenkrat odpovedala zavora pri avtomobilu. Da ne bi nastala nesreča, je šofer krenil proti obcestnemu jarku, kamor je avto priletel s tako silo, da se je prevrnil. Josip Gotnar si je zlomil pri tej priliki hrbtenico, Franc Mohorič desno nogo in se potolkel tudi po glavi, Ivan Čuper si je zlomil desno roko, ostali pa so odšli z malimi praskami. Nepoškodovani delavci so takoj popravili avtomobil, naložili svoje tovariše na voz in jih odpeljali v bolnico.

Pri Trojanah je zadel avtomobil, ki vozi med Ljubljano in Celjem, ob dvovprežni voz posestnika Groharja iz Št. Gotarda. Avto je obema konjema polomil noge; pa tudi avto je bil precej poškodovan. Škoda znaša 150,000 K.

Zaradi razžaljenja kralja

je bil pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojen v tajni razpravi 24letni rudar Ivan Metelko na leto dni zapora.

Nova vrsta tatvin v Mariboru.

Neka 12letna deklica je šla k peku po kruh. Na povratku domov jo je naprosila neka ženska, naj bi šla za njo v bližnjo gostilno po časopis in ji je obljubila zato en dinar. Deklica je v resnici izročila ženski košaro s kruhom in šla po časopis, ko pa se je vrnila, ni bilo več ne ženske, ne košare. Taki slučaji so se že večkrat pripetili.

Nepodkupljiv vojak.

K vojaku, ki je na ljubljanskem polju stražil topove, je prišel te dni hlapec Jože Oblak, ki je vojaku na straži ponujal 40 kron, če mu dovoli, da sme pri skladišču pobirati med in druge kovinske odpadke. Vojak je vzel denar ter ustrelil v zrak, nakar je prišel poveljnik straže, ki je Oblaka odpeljal na komando mesta. Zaradi podkupovanja je izročen sodišču.

Izpremembe v državni službi.

Premeščeni so: okrajni komisar Mihael Zavadlal od okrajnega glavarstva v Črnomlju k okrajnemu glavarstvu v Ptuju; provizorni vladni koncipist dr. Mirko Potočnik od okrajnega glavarstva v Ptuju k okrajnemu glavarstvu v Črnomlju; provizorni vladni koncipist Adolf Moric od okrajnega glavarstva v Slovenjgradcu k oddelku za notranje zadeve v Ljubljani; konceptni praktikant Leopold Eiletz od oddelka za notranje zadeve v Ljubljani k okrajnemu glavarstvu v Slovenjgradcu; kancelist Božidar Budin od okrajnega glavarstva v Murski Soboti k okrajnemu glavarstvu v Logatcu; kancelist Josip Zadnikar od okrajnega glavarstva v Novem Mestu k pokrajinski upravi za Slovenijo oddelku za notranje zadeve v Ljubljani.

Dr. Rafael Dolinšek, primarij obče javne bolnice v Ptuju, je podal ostavko na državno službo.

Ambulatorij proti tuberkulozne lige

v Mariboru je že otvorjen. Zdravstveni odsek je zastopal dr Krajc.

Poročil se je

Mirko Feldin, trgovec v Ljubljani z gdč. Minko Ažnoh.

Smrtna kosa.

V Ljubljani sta umrla knjigovodja tvrnice dežnikov L. Mikuš Vekoslav Vidic in ga. Ana Kunc, na Selu pri Ljubljani bivši gostilničar Franc Aman, na Rečici ob Paki restavrater in posestnik Anton Steblovnik, ki je padel tako nesrečno z voza, da je bil v nekaj minutah mrtev.

Peter Zgaga

Skopi ljudje so vedno veliki reveži.

* * *

Norci in otroci govore resnico, toda ne o pravem času.

* * *

Po površini ne moreš soditi globočine vode.

* * *

Ako zakonska žena izrazi željo, mora ponavadi mož plačati stroške.

* * *

Če nosi ženska modere, dobi lažje moža.

Če ga ne nosi, dobi lažje otroke. —

* * *

Kratkoviden gospodar je poklical snažilca ter mu rekel, naj mu dobro osnaži veliko sprednje okno v štoru.

Gospodar je šel na lunč, snažilec pa na delo.

Čez pol ure se je vrnil ter dobil snažilca vsega potrtega čepečega v kotu.

Najprej je pogledal okno. Krasno! Nobenega madeža ni bilo na njem.

Ves zadovoljen je plačal snažilcu dogovorjeno svoto in mu dal za dobro opravljeno delo še kvoder po vrhu.

Gospodar se je še vedno čudil izčiščeni šipi. Nobenega madeža ni nan ji... Kot da bi je ne bilo...

— Saj je ni — je rekel snažilec. — Kakorhitro sem prislonil lojtro, je počila, se zdrobila in padla iz okvirja.

* * *

Zdravniki so rekli Leninu, da ne sme čitati časopisov.

Srečen človek.

* * *

Ena pot, kako pridobiti si nazaj zdravje, je počivati nekoliko več ter poslušati manj nasvetov.

* * *

Kandidat, ki nosi svojo glavo med oblaki, bo najbrž deležen največ ploskanja, a kandidat, ki ima svoja ušesa pri tleh, dobi največ glasov.

* * *

Junija so bile poroke, julija bodo pa ločitve.

* * *

V New Yorku je te dni umrl možak, ki je imel šest žen.

Naj v miru počiva!

* * *

Ameriški kongres se je podal na šesttedenske počitnice.

To je prav. Že vsaj ne bo počel nobenih neumnosti z ozirom na sedanje stavke.

* * *

Včeraj smo praznovali proglašenje neodvisnosti izza leta 1776.

Skrajni čas bi bil, da bi jo znova proglasili.

* * *

V album celibatniku Brenk.

Oj, dohtar Bren, oj dohtar Bren,
kako presneto si zelen,
kako si malo povečen.

Kaj veš, preljubi dohtar Bren,
kako se rona hišni tren?
Kaj pravzaprav je tvoj namen?

Odkod poznaš nebroj postav,
kako je prav, kako ni prav,
da svete take si dajav?

Izmed stoterih samo pet
poznam jih v Ameriki,
ki so uzor duhovniki.

Izmed stoterih samo pet
je šlo na tvojo sveto pot.
Vsak teh je uvaževan gospod,
vsak ima priličen zarod.

Vseh sto ostalih pa ti je
kazalo fige in roge,
ker šli so svojo lastno pot
in so brez vse družinice.

Le pet jih je, a ko boš vse
dobil na svojo sveto stran,
bo vsak slovenski frančiškan
vozičke vozil z dneva v dan
in bo priznaval brez sramu,
kazoč fantičke, deklice:
— Glej, ti so mojega rodu.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 958 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROSICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 2608 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor,
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Od Sv. Barbare poročajo:

V nedeljo 4. junija se je vršilo tu, na izreceno željo brezposelnih stavbinskih delavcev, protestno zborovanje.

Strokovni tajnik Bottaccioli je pojasnil žalostni položaj, v kojem se nahajajo stavbinski delavci Sv. Barbare in bližnjih krajev. Poudarjal je, da bi se dalo odpomoči temu stanju — vsaj deloma, ako bi to le hotele razne oblasti.

Dosedaj se je za tlakovanje mestnih ulic uporabljal peščenec iz miljskih kamenolomov. Sedaj pa ne več. Da prihrani kako liro pri kvadratnem metru, se občina obrača na tridentinske tvrdke, ki dobavljajo granitne kocke.

Lahko se s tem prihrani kako malenkost, zato pa imamo na drugi strani ogromno brezposelnost med delavci te stroke.

Ta način tlakanja ulic pa ni niti higieničen. To so dokazali poskusi, napravljeni pred vojno. — Ti kosi kamenja imajo namreč mnogo razpoklin, ki se napolnijo s prahom. V zimskem času pa dviga burja ta prah, ki ga morajo ljudje vdihavati. Razumno čiščenje ulic, tlakovanih z granitnimi kockami, je raditega nemogoče.

Dvojna korist bi bila, ako bi se tlakovalo z miljskim peščencem. Prvič bi se zaposlilo precej delavcev in drugič: kapital, ki roma sedaj v Tridentinsko, bi ostal doma. Kamenolomi Tridentinske pa bodo kljub temu še vedno delali.

Smo odločno proti temu, da občina favorizira gotove tvrdke ter pusti na drugi strani gladovati naše delavce z njih družinami vred.

Raditega so se pričeli stavbinski delavci gibati.

Na omenjenem zborovanju je bila izbrana deputacija, ki se bo podala k tržaškemu županu, da mu pojasni položaj stavbinskih delavcev v Miljah in okolici.

Ponočni razgrajači.

Iz Ricmanj poročajo:

Da kmetska mladina ponoči nori, to je pri nas že stara navada. Kar pa počenja sedanja mladina, to presega že vse meje. Ta ponočna druhal razsaja posebno ob sobotah in nedeljah ponoči.

V soboto 3. junija pozno v noč je bilo slišati po vasi glasno kričanje. Odmevali so vzkliki: "Abbasso i schiavi!" "Evviva l'Italia!" "Evviva la guerra!" "Evviva D'Annunzio!" "Porchi di schiavi!" itd.

Med tem vpitjem je bilo slišati klekanje z revolverji. Mirnospeči vaščani so se seveda na to kričanje probudili in bili v strahu, da so fašisti.

Nekdo je odprl okno. Zaslišalo se je takoj: "Tira! Buta la bomba!" To je trajalo dolgo časa. Ko so se v Ricmanjih naveličali noreti, so dali znamenje, da gredó v Škofije.

Podali so se proti Logu. Tu so istotako razgrajali in stresali vrate. Potem so vjeli nekega psa, mu zavezali vse štiri noge in gobec. Uboga žival je tulila, in šele drugi dan popoldne so jo tako našli napolerknjeno na veliki njivi.

Izvedelo se je drugi dan, da so bili ti razgrajači domačini in sicer večina njih mlekozobih frkalacev iz samega Loga.

Pred nekaj časom so vzeli v Logu neka zaprta dvorišča vrata in jih vrgli v vodnjak.

Pri tem se moramo začudeno vprašati: Ali ni v Ricmanjih moža, ki bi tem pobalinom skrajšali peroti? Kje pa so župani? Nekdaj je bila vpeljana nočna straža, takozvana "ronda". Zakaj ni sedaj?

Bil bi že skrajni čas, da bi se sama mladina enkrat spametovala in se poprijela resnega dela.

Dopis.

Brooklyn, N. Y.

Ker so postali vroči julijevi dnevi in si vsak človek želi vsaj nekoliko svežega zraka, bodo imeli vsi Slovenci in Slovenke iz Brooklyna in New Yorka kakor tudi iz okolice priložnost pohiteti v prosto naravo v prijazni Emerald park, kjer se bo vršil piknik slovenskega pevskega in dramatičnega društva "Danice" v nedeljo 9. julija popoldne.

Preskrbljeno bo vse potrebno, da se gostje čim najboljše zabavajo. Društvo nastopi v svojem mešanem zboru s par lepimi slovenskimi pesmi. Izžrebalo se bo cekin za deset dolarjev in vršilo se bo keglanje za dobitke. Plesaželjnim bo pa na razpolago izvrstna godba.

Zato naj nikdo ne izostane, ampak vsak naj gleda, da se udeleži te redke slovenske prireditve, kajti čim več nas bo, tem bolj bomo peli in se zabavali.

S pevskim pozdravom

Član društva "Danice".

ADVERTISEMENT

VAŽNO ZA GOSPODINJE

Izšla je nova kuharska knjiga

VARČNA KUHARICA

Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je polagala važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi.

Knjiga je trdo vezana, stane $1.

Slovenic Publishing Co.
New York

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

Oglasil se je na glavni pošti in vprašal, ali imajo kaj zanj; vse uradnice so pritekle gledat, kakor hitro se je pokazal za šipo. Brkati oficijal, ki je hodil zaradi njega že tretji dan v praznični uniformi, je spodil vse druge stranke od line, pregledal z drhtečimi rokami grofove listine ter mu izročil kup finih ovojev z inozemskimi znamkami in vtisnjenimi grbi. Ali visokemu gostu je bilo manj do listov nego do težkega denarnega pisma, ki ga je tudi čakalo; še v uradu si je nabasal listnico ž njegovo dragoceno vsebino. S pošte je krenil v "Narodno banko" zmenjat tuji denar; desettisoč kron je pustil naloženih in ravnotoliko je nesel h konkurenci; odtod je šel v poštno podružnico na Jubilejnem trgu ter poslal večjo vsoto na imeniten londonski naslov.

Vse mesto je drugi dan govorilo o teh naložitvah in pošiljatvah ter povzdigovalo grofovo bogastvo v deveta nebesa; naši finančniki so zagotavljali da premore svojih deset milijonov, in vsak bi mu jih bil posodil vsaj pet, če bi jih bil imel. Da ni prišel s praznim žepom, je gola resnica; toda po vseh operacijah mu je ostalo komaj še pet tisočakov, drobiž in nekaj zlata.

"Umno bo treba gospodariti," je sklenil sam pri sebi. "Drži se, grof!"

Stolnica je z debelim glasom oznanjala tretjo uro; visoki gost se je obrnil k reki ter zavil po francoskem nabrežju, kjer so stavbe stare in častljive, z ostanki baročne lepote. Vsaka druga kaže nad shodom grb, široka vrata in visoka okna pričajo, da jih je gradila žlahtna gospoda; naš humanist jih je bil prvi dan priporočil grofovi pozornosti. Bogve kako je bilo pri srcu njegovemu visokorodju, koje videl tu madež obrtniškega izveska, tam viteški dom, oskrunjen s tablo zavaroval nice za življenje, v znak, da se utaplja slava starega plemstva že davno v nizkotni enakosti vseh... Osebna pieteta, katero je bil omenil Pohlinov v kavarni, je gotovo vplivala nanj, da ga je vabil ta otožni kraj s svojim vonjem po mrtvi preteklosti bolj od vsega udobstva novih cest; že dvakrat je bil tu in gledal, kje bi našel stanovanje. Posebno mu je ugajala manjša, paviljonu podobna hiša v eno nadstropje, s prizidano dvorišče gradbo, za katero je ležala predmestna krčmica z obširnimi vozarnami in konjskimi hlevi. Pod okni so razgrinjali kostanji svojo gosto senco na breg in na sivozeleno gladino reke; kostanji so spremljali ulico na desni mimo hiše in dvorišننih vrat, dočim je lezla na levi ozka ulička rahlo navkreber v predmestje. Že včeraj je bil ogledoval to tiho gnezdo in ugibal, kako prijetno bi se bilo seliti vanj; tem veseleje se je zdrznil, ko je danes zapazil pri vratih okorno sčečkan oglas, da "se oddasta dve stanovanji solidnim strankam brez otrok".

Krevljast sivec, ki je opravljal službo hišnika ter krpal črevlje v prostih urah, mu je razkazal prostore; stanovanji sta obsegali vso neveliko hišo in nudili v pritličju tri, v nadstropju štiri porabne sobe. Lastnik je bil te dni prenovil obrušene parkete, prepleskal vrata in okna ter oskrbel notranjščini prijazno slikarijo; vonj po barvah in firnežu je plaval še povsod. Najemnina se je zdela grofu zmerna; povedal je dedcu, da je sam in pripravljen vzeti obe stanovanji. Treba je bilo samo še besede z gospodarjem, ki je imel več hiš pa ni prebival v tej; in kakor bi ga bili klicali, je vstopil gospod Simon Telban prav tisti hip v svoji lastni osebi. Lep mož je bil pan naših pojmih, brkač okrog petintridesetih, debel, zariplega obraza in rdečega nosu; široka usta mu je krasila kuba, telovnik težka zlata verižica s prešičjem zobom in tolarjem cesarice Marije Terezije; pretesni črevlji z visokimi petami so mu škripali ob vsakem koraku.

Z enim samim pogledom od nog do glave je izprašal gospod Telban svojemu novemu najemniku dušo. Našel ga je po svojem vkusu ter izrazil upanje, da se bosta dobro razumela; zlasti mu je ugajalo, ko je slišal, da nima rodbine in se tudi ne misli obdati s preveč številno služinčadjo. Toda simpatični mladi mož je vprašal v isti sapi, ali bi se dobilo kaj prostora za konje in pse; Telbanov obraz se je zresnil, in njegove oči so ogorčeno planile izza blazinastih vek. Čuteč, da je vse v nevarnosti, je grof popustil zaradi menežarije ter vrgel v razgovor svoj stan in svoje ime. Učinek je bil nepopisen; Telban se je razcedil v pravo povodenj komplimentov in opravičb, klanjaje se do tal vzlic tolstemu trebuhu; njegov zaliti obraz se je rosil kakor goba in rdel kakor potonka. Z drhtečim basom je zatrdil "milostnemu gospodu grofu", da je že slišal o njegovem prihodu ter si šteje v nezasluženo čast, da ga sme sprejeti pod svojo streho. Patetično se je proglasil za največjega ljubitelja živali; treba je bilo samo grofove besede, pa bi mu bil vzklekel osebno vse mestne cucke in kljuse na kup.

"Hleva sicer ni pri hiši," je sikal v svojem navdušenju, "toda že dolgo mi roji po glavi; menda ga prizidam to poletje. Vse, kar premorem, je šupa na dvorišču, nekdanja kolarska delavnica." In za rokav ga je vlekel k oknu, da vidi. Nad škriljasto streho kolarne se je luščila žalvorna stavba s kritim hodnikom, po katerem je hiralo par lončkov cvetlic; zavese na malih oknih so se zibale v popoldanski sapi in komaj slišni akordi klavirja so plavali na to stran, kakor bi sanjava roka otožno blodila po tipkah.

"Koga imate tam?" je vprašal grof.

"Eh, nič se ne hvalim!" Gospod Telban je mahnil z nabrekloroko. "Sprednja plat je čemu podobna, tale kurnik pa ni za boljše ljudi; krmežljavo babšče živi v njem — se pravi, mlada punica, ki pa ne bo dolgo tlačila trave. Dokler je bila zdrava, je učila klavir in služila lepe denarce, pa čedno dekle je bila; vsi so jo radi videli. Potem se je menda spečala s tistimle — nu, saj ni skrivnost! — z onegavim. Smučiklasovim fantom, sinom tukajšnjega odvetnika, prvega magnata v naši deželi; vsi koti so ju bili polni, in vse mesto je vedelo, kako rada se vidita. Kajpak, ločitev je morala priti, saj ni imela beliča; tisti, kar je pribrenkala, je šlo vse za kikljice, klobučke in parfumčke. In avša je začela žalovati, kakor bi bila smela zares računati nanj; od samega emerjenja je dobila jetiko, in zdaj gasne od dne do dne. Kar dolgčas jo je gledati v hiši, zaradi bolezni, pa tudi zaradi govoric. Prav nič ljubo mi ni, da jeziki raznašajo istorije, ki so se godile pod mojo streho, zakaj človek je naposled vendar moralen in varuje svoj dobri glas. Tudi ono, kar plača, ni vredno jeze; kdaj bi jo že postavil na cesto, če bi ne bilo krščanskega usmiljenja, ki je naša dolžnost pa spomina na njeno mater, ki je bila dobra stranka in je umrla pred štirimi leti. Bog ji daj večni mir, sprodaj, prav tu, kjer zdaj stojiva. Dozdaj sem ji prizanašal; kristian ni Turek, naj reče kdo, kar hoče. Ako pa moti gospoda grofa — se pravi, ako vam ni do tiste žalostne muzike in ne gledate radi zelenih obrazov, jo vržem ven, in mir bese di."

Čudno se je storilo grofu, ko je slišal to usmiljeno pojasnilo. Ne le, da je strastno ljubil godbo; povest neznane bolnice ga je navdala s sočutnim zanimanjem ter mu omilila njeno bližino. Ne bil bi je hotel pogrešati, kakor ne bi bil dal posekati kostanjev pred hišo; vse se mu je zdelo prav in dobro. Z vnemo, ki ga je samega iznenadila, je zatrdil gospodarju, da ga sosedstvo le veseli, ker je dogčas živeti čisto v samostanu. Šupa na dvorišču mu je bila dobrodošla, češ da jo porabi za avtomobil. Ko sta dognala svojo reč in je odštel denar, ga je navdehnila koristna misel.

Dalje prihodnjič.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Izpred ljubljanske porote.

Dne 12. junija 1922.

Tat po poklicu.

Prvi se je zagovarjal silno nevaren tat Anton Poznik iz Kaplje ob Dravi, ker je ukradel dne 14. marca 1922 Marku Nemaniču za Božjakovem 1000 kron vredno zlato uro. Na Božjakovem je tistega dne Poznik nabiral milodare za novomeško ubogo deco in je precej nabral z namenom, da si nabrane milodare pridrži. Ukradeno uro so mu odvzeli kmetje. Poznik je star šele 42 let, a v ječah in prisilnih delavnicah je presedel že 15 let, 6 mesecev in 20 dni. Prvič je bil kaznovan, ko je bil šele 14 let star. Porotno sodišče mu je prisodilo 6 let težke ječe.

Tatvina pri Sv. Duhu na sveti večer.

Peter Zupančič, rojen 28. junija 1897 pri Št. Jerneju, je bil obsojen na 1 leto težke ječe, ker je lani na sveti večer ukradel posestniku Alojziju Gorencu pri Sv. Duhu 1440 srebrnih kron, 23 cekinov po 20 in 5 po 10 kron vredne ter več drugega blaga. Prvotno so osumili tatvine in zaprli Alojzija Pirca iz Ravne, toda so ga izpustili, ker so orožniki izvedeli, da je Zupančič v Brežicah prodal 100 kronskih srebrnjakov.

Dne 13. junija 1922.

Krvava Velikanoč.

Na letošnjo velikonočno nedeljo se je zgodil v Kozarjah žalosten dogodek: kamnosek Andrej Divjak je z nožem zaklal gostilničarja Franceta Kušarja, ki je precej umrl, Antona Kuclerja je pa ranil z nožem in sicer na prsih in na križu. Danes se je Divjak zagovarjal pred ljubljansko poroto. Ko ga je zaslišaval predsednik dr. Kaiser, je Divjak govoril zelo tiho, toda govoril je gladko. Čutilo se je, da se je na svoj zagovor zelo skrbno pripravil. Dejal je med drugim: "Čutim se krivega, a ne vsega. Vem, da sem imel v rokah nož, toda ne spominjam se tega, kar se je zgodilo, ker sem bil popolnoma pijan." Vse priče so izrecno potrdile, da je bil sicer Divjak pri Kušarjevih vinjen, toda ne tako, da bi ne vedel, kaj da dela; zaletaval se ni, noge so ga dobro nesle. Ves dogodek so opisale priče tako-le: Prišel je zvečer v gostilno. Gostilničarka Ivanka Kušar mu je dala pečenko in solato; pečenko je snedel, solato pa ne. Ko je Kušar upihnil v veliki sobi luč in odpovedal gostom pijačo, je prišel Divjak v kuhinjo. Tam sta se nekaj časa šalila s Kuclerjem, nato pa sporekla. Spoprijela sta se in med spopadom je Divjak smrtno nevarno obklal Kuclerja in je le srečen slučaj, da mu ni zadal smrtne rane. Na poziv žene in svoje hčerke je šel Kušar Divjaka mirit. V veži je slišal njegov 12letni sin Vinko, ko je Kušar zaklical: "Ježeš, jaz sem zaklan!" V kuhinji je odgrnil pred svojo ženo telovnik, pokazal na rano na levi strani ter izkliknil: "Poglej, kaj mi je Divjak naredil!", zamižal, se zgrudil in umrl. — Od Kušarjevih je odšel Divjak domov. Med potjo je srečal Viktorja Trčka, ki se je čudil, ker je bil Divjak brez klobuka. Trčku je Divjak rekel: "Pri Kušarju sem pustil klobuk in palico; mene so ven vrgli; mene ne bo noben po glavi tolkel; pa sem jim tudi jaz dal, naj hudič crkne, saj zdaj niso nič poskusili, zdaj pa bodo!" — Porotni senat je stavil porotnikom 9 vprašanj. Porotniki so soglasno potrdili na nje stavljena vprašanja glede na uboj Kušarja in z ozirom na Kuclerjevo težko telesno poškodbo; soglasno so zanikali vprašanje o Divjakovi popolni pijanosti, kakor tudi vprašanje, če je ravnal Divjak v silobranu. Na podlagi tega je sodišče obsodilo Divjaka na 3 leta težke ječe.

Francozi nočejo kajzerjevih spominov.

Poroča Štefan Lauzanne.

Najbolj presenetljiva stvar v zvezi z bližajočim se objavljenjem spominov prejšnjega nemškega kajzerja je brez dvoma skrajno majhno zanimanje, katero je vzbudila objava tega dejstva v Franciji. Pred vojno bi bila ustvarila taka objava največje razburjenje in gotovo bi prišlo do ostrega tekmovanja med listi, da si pridobe pravice objavljeja takih spominov v serijah.

Leta 1898 se je smatralo objavo Bismarckovih spominov od strani "Matina" za žurnalistični mojstrski udarec in cirkulacija lista se je potrojila vsled objavljenja teh spominv, a danes se nikdo v Franciji ne briga, kaj hoče povedati kajzer in ceno desetih tisoč dolarjev, katero se zahteva za francoske pravice smatrajo najbogatejši francoski listi za smešno pretirano. Polovico te svote bi se komaj dalo, da se dobi te pravice za objavljenje kajzerjevih spominov.

To je eno izmed znamenj časa. Povprečnemu Francozu je dokazala zadnja vojna končno in zaključno eno stvar: — kadarkoli odpre Nemec usta, jih odpre v namenu, da izgovori laž. — Zakaj torej, — pravi povprečni Francoz, — bi se brigal za to, če še kak nadaljni Nemec odpre svoja usta? — To rozpoloženje, obenem s skrajnim gnjusom do vsega, kar je v zvezi z zadnjo vojno, nam pojasnjuje popolno pomanjkanje uspeha v Franciji od strani vseh vojnih memoar, zgodovin in drugih publikacij, tikajočih se velikega konflikta.

Spomine Ludendorffa, Hindenburga, von Tirpitza, barona Schoena, ki je bil nemški poslanik v Franciji ob času, ko je izbruhnila vojna in končno tudi spomine nemškega kronprinca se je zaporedoma ponudilo francoskemu občinstvu. Nekaterih teh spominov so imeli zelo zanimive uvode, vsebujoče zavračanja najboljših francoskih avtoritet na tem polju, a noben teh nemških spominov ni bil deležen niti zmernega uspeha. Popolnoma prepričan sem, da ni niti petdeset tisoč Francozov iz našega skupnega prebivalstva štiridesetih miljonov čitalo te spomine ali sploh čulo o njih.

Splošno pomanjkanje zanimanja za nemške vojne spomine se tiče še v večji meri spominov kajzerja, kojega sloves kot velik humbug je bil v Franciji solidno ustanovljen že skozi številna leta. Celo pred vojno ni bil nikdo v Franciji pripravljen smatrati njegove izjave in teorije za resne.

Waldeck Rousseau, ki je eden največjih francoskih državnikov, je zelo strogo sodil nemškega kajzerja po pogovoru, ki je trajal eno uro. Ta pogovor se je završil leta 1904 v enem izmed norveških fjordov. Kajzer je križaril s svojo jahto in tudi Rousseau je križal na neki jahti s par svojimi prijatelji. Kajzer je toliko časa iskal prilike, dokler nista prišli jahti blizu skupaj, nakar je takoj povabil francoskega državnika, naj pride na krov cesarske jahte.

Kajzer je izkazal Roussseau-ju vse mogoče pozornosti. Osebno je povedel svojega gosta po celi jahti mu pokazal notranjost ladje ter celo kuhinjo in svojo privatno kopelj. Večkrat je govoril o mednarodni politiki ter izjavil, da ogrožata Evropo le dve nevarnosti, namreč rmena in rdeča. Rmena nevarnost prihaja iz Azije. Obstaja v umešavanju ljudi, ki niso niti našega plemena, niti naših duševnih lastnosti v zadeve naših nesoglasij in sporov. Rdečo nevarnost pa je najti v notranjosti naših lastnih meja. Iskati jo je v revoluciji, ki je pripravljena uničiti vse uspehe civilizacije. Proti tej rdeči in rmeni nevarnosti bi se moralo ustanoviti konfederacijo, — Združene države Evrope.

Seveda se je kajzer skrbno izognil migljaju, da bi bil on predsednik take federacije, a ni treba še posebej omeniti, da je bila to glavna stvar, katero je imel v svojih mislih.

Rousseau, ki je molčeč, premišljen in hladnokrven odvetnik, je poslušal vse izjave kajzerja, ne da bi rekel besedice. Ko se je vrnil na svojo jahto, je vzel majhno bilježnico, v katero je zapisoval vsaki dan svoje utise ter napisal:

— Sestal sem se kajzerjem, avgusta 1904. Precej dober igralec je, a slab retorik.

To je bil celi utis, katerega je bil napravil nanj kajzer.

Moderne Kitajke in stari snubači.

"Daily Mail" v Londonu je priobčil opise iz sedanjega domačega življenja na Kitajskem na temelju poročil očividcev v različnih kitajskih provincah.

V Mandžuriji odredi vojni lord, če ne odobrava sklepov kakega krajevnega sodišča, novo obravnavo ter da pogosto celo aretirati sodnika. To se je zgodilo, ko sta bila dva prejšnja ruska častnika, na katere je imel vojni lord piko, oproščena pred sodiščem v Harbinu, kjer sta se morala zagovarjati proti obtožbi, da sta ponarejala bankovce Kitajske banke.

Ves razkačen od razsodbe, je **Konec čl. Moderne Kitajke** . . . dal vojni lord nanovo aretirati oba Rusa in tudi sodnika, katerega je obdolžil, da je sprejemal podkupnino. Oblasti v Pekingu, ki so bil prepričane o poštenosti in integriteti dotičnega sodnika, so stavile predlog, naj se vse tri sodi v Pekingu, kjer se jim ne bo izkazalo nobene milosti. S pomočjo te zvijače se je vladi posrečilo oprostiti vse tri.

Nadaljni zanimiv vpogled v življenje na Kitajskem prihaja iz Šanghaja, kjer je lepa Tsu-Tsang naprosila za ločitev od svojega moža Tsu-Pinga, lastnika neke trgovine z kolesi, radi bigamije. Slučaj je bil odpuščen, ko je Tsu Ping ugotovil, da njegova dozdevna druga žena ni žena, temveč le ljubica ali favoritka.

V dokazih, predloženih sodišču, se je glasilo, da se je vršila poroka med Tsu-Tsangom in Tsu-Pingom tretjega dne, dvanajstega meseca, v sedem letu kitajske republike. Dva otroka sta bila sad tega zakona in lepa Tsu-Tsang je zahtevala varstvo nad njima: Ugotovila je, da se je ljubezen Tsu-Pinga ohradila po rojstvu drugega otroka, ko je pričel mož iskati drugo žensko, katero je kmalu našel ter se poročil z njo.

Ko je potekal čas, je postal Tsu-Ping surov ter jo pogosto zmerjal, dočim jo je njegova mati dejanski napadla. Tsu-Ping je tudi zahteval od svoje žene, naj podpiše dokument, s katerim bi se oba ločila, ne da bi šla na sodišče. Ona ni hotela storiti tega. Tsu-Tsang je zahtevala da tisoč funtov odškodnine in alimente. Zastopnik moža je izjavil, da se Tsu-Ping ni oženil, temveč si le nabavil nadaljno ljubico, kar se smatra na Kitajskem za povsem drugačno stvar. Tsu-Ping je tudi zahteval povratek zakonskih pravic, kajti pripravljen je bil vrniti se k ženi in otrokom, nakar je nesrečna Tsu-Tsang izgubila tožbo.

Ženske v Pekingu pa so postale bolj previdne v izbiri svojih mož, kar nam dokazuje slučaj eno in dvajsetletne Sin-Vang. Ta deklica je živela pri svojih starših, ki so imeli majhno prodajalno na cesti številnih ovinkov. Trgovina je slabo uspevala in ker je bil očetudi bolehen, ni mogel izhajati ter sklenil oženiti hčer s kakim bogatinom, kajti bila je še nezaročena.

Sklenil je kontrakt z nekim Lin-Sangom, ki je zavzemal precej visoko pozicijo v vladnih krogih ter imel več žena. Deklica pa je odločno nasprotovala — To je nov čas, — je rekla. — Ne morete me prisiliti, da bi se poročila s starim možkim, katerega niscm še nikdar videla in katerega ne bom nikdar ljubila. Zapretila je, da bo izvršila samomor pred hišnimi vratmi Lin-Sanga, če bi oče ustrajal pri svojem sklepu, a ker imajo kitajske oblasti slabo navado, da strogo izprašajo ljudi, pred kojih vratmi izvrše deklice samomor, se je opustilo nameravano zvezo.

Ženske državljanke.

V zakonskem načrtu, ki gre pod imenom Johnson oziroma Shortrige Bill in o katerem je bilo že toliko govora zlasti radi določbe o registraciji, se nahaja tudi odstavek, ki namerava uvesti za ženske popolnoma nova načela glede dobave oziroma zgube državljanstva. Ne da bi se čakalo na usodo gori omenjenega zakonskega načrta, je bil predložen v poslanski zbornici kongresa — (House of Representatives) nov zakonski načrt, ki se bavi le z naturalizacijo in državljanstvom poročenih žensk. Ta načrt, ki nosi štev. H. R. 12022, je bil dne 20. junija sprejet v poslanski zbornici. Ako tudi Senat pristopi in predsednik ga podpiše, bo nov zakon radikalno spremenil dosedanje določbe glede naturalizacije in državljanstva, v kolikor poročene ženske prihajajo v poštev.

Zakon sloni na načelu, da ženska ne sme radi svojega spola ali zakonskega stanu biti prikrajšana v svoji pravici, da postane naturalizirana državljanka Združenih Držav.

Dosedaj je ženska sledila državljanstvu svojega moža; ako se je poročila z Amerikancem oziroma ako je njen mož postal naturaliziran državljan Združenih Držav, je ona že s tem samim činom postala ameriška državljanka. Po novem zakonu pa bi se to odpravilo in žena bi postala državljanka ne več radi moževe pravice, ampak le iz svoje lastne pravice. Z drugimi besedami, ena bi morala, kakor vsak drugi zaprositi za naturalizacijo in dobiti sama drugi papir na podlagi predpisov naturalizacijskih zakonov. Druga če bi ona ostala inozemka tudi ako njen mož je Amerikanec. Zakonski načrt pa določa znatne olajšave za naturalizacijo takih žen, ki se poročaju z Amerikancem oziroma katerih mož postane državljan vsled naturalizacije. Za njih ne bi bilo treba prvega papirja in postale bi lahko državljanke po enoletnem bivanju v Združenih Državah.

Ameriška državljanka pa ne bi izgubila svoje državljanstvo radi poroke z inozemcem, ako se izrečno ne odreče temu državljanstvu pred naturalizacijskim sodiščem. Ako se preseli z možem v inozemstvu, potem bi veljale glede nje iste določbe o ekspatriaciji, kakršne so v veljavi glede naturaliziranih državljanov. O teh namreč se domneva, da so se odrekli ameriškemu državljanstvu, ako prebivajo v inozemstvu skozi pet let in v svoji rojstni domovini skozi dve leti; to domneva pa morejo ovreči potom prijave pri ameriškem konzulatu.

Vse one prejšnje Amerikanke, ki so vsled poroke zgubile svoje državljanstvo, bi ga lahko zopet dobile potom zgoraj navedenega olajšanega postopanja; zraven tega pri njih bi odpadla potreba po spričevalu o prihodu (Certificate of Arrival), ako se med tem ostale v Združenih Državah.

Skratka, novi zakon določa, da državljansko pravo ženske je odvisno od nje same in ne sledi državljanstvu moža, ako se poroči Inozemka, najsibodi samka ali poročena, more postati ameriška državljanka na podlagi splošnih predpisov o natralizaciji. Ako je poročena z inozemcem, more sama postati državljanka, tudi ako on ostane inozemec. Ako pa je njen mož Amerikanec, potem pa mora tudi zaprositi za naturalizacijo, ravnotako kakor vsak drugi, ali veljalo za njo posebne olajšave, ker v takem slučaju ji ni treba prvega papirja in se zahteva le enoletno bivanje v Združenih Državah. Amerikanka pa, ki se poroči z inozemcem, ostane še vedno ameriška državljanka.

Osnovno načelo nameravanega zakona je enakopravnost ženskega spola tudi v zadevah državljanstva.

Tobačni monopol,

ki je obstojal doslej v Poljski samo v bivših avstrijskih deželah, se raztegne na vso državo.

ADVERTISEMENTS

ŽENITNA PONUDBA.

Fant, star 26 let, se želi seznaniti s slovenskim dekletom v starosti od 20 do 26 let. Na denar se ne oziram, samo da je poštenega značaja. Jaz imam stalno delo. Katera resno misli, naj mi piše in priloži svojo sliko, katero na zahtevo vrnem. Pisma naj se pošiljajo na: Joe Novak, Box 6, Brampton, Mich.

SLOVENSKI VDOVEC,

star 37 let, s tremi otroci v starosti od 5 do 10 let, se želi seznaniti s Slovenko v starosti od 27 do 37 let. Tudi vdova z enim otrokom ni izključena. Živim v jako lepem mestecu s prijaznim podnebjem in lastujem svoj dom, vreden $2000. Lepa prilika za ono, ki želi postati poštena gospodinja, zagotovljena ji je lepa bodočnost. Vse drugo se lahko pismeno dogovorimo, ker pa želim držati vso stvar tajno, priporočam, da katera resno misli, naj priloži tudi svojo sliko, ki jo vrnem na zahtevo. Vsa pisma je nasloviti na: Resni ženin, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York City. (1-3—7)

Mi vas bomo naučili brivske obrti in manikuriranja, magari, da ste hromi, da imate na vsaki roki samo tri prste ter ste brez ene ali obeh nog.

Mi poučujemo tudi ženske. Nossokoffs International Barber School, 1202 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Glejte, da dobite pristnega—slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO tvorniško znamko.

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja

Sigurnost in dohodek

Vložite Vaše prihranke pri nas na

"Special Interest Account"

ker uživate te prednosti v polni meri. SIGURNOST vloge Vam je zajamčena v pokritju z najboljšimi ameriškimi bondi, čisti DOHODEK pa iznaša 4% na leto.

Vloge se lahko začnejo s $5.—, vse nove vloge, ki se vložijo do 10. julija obrestujemo že od 1. julija t. l.

Glavno zastopstvo JADRANSKE BANKE

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York City

Tri leta.

Novela. — Ruski spisal Antov Čehov.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

23 (Nadaljevanje.)

— Kaj misliš z odlično družino? — je rekel Laptev, ki je komaj zadrževal svoje razdraženost. — Res, odlična družina! Veleposestniki so pretepali našega starega očeta in vsak namanjši vladni pisunček ga je suval v lice. Najin stari oče je pretepal najinega očeta in najin oče je pretepal naju. Kaj je storila tvoja odlična družina za nas? Kakšne vrste živce, kakšne vrste kri sva podedovala? Skozi cela tri leta si se prerekal kot nevedni šolmošter ter govoril vsakovrstne neslanosti in sedaj si napisal — to suženjsko zmazilo tukaj! Jaz pa, poglej name . . . Nikake prožnost, nikake drznosti, nikake močne volje. Tresem se vspričo vsakega koraka, katerega napravim, prav kot da bom tepen za to. Bojim se praznih ničev, idiotov surovin, ki stoje neizmerno globoko pod menoj v duševnem in moralnem oziru. Bojim se nosačev, hišnikov, policistiov in orožnikov. Bojim se vsakega, ker sem se rodil iz matere, ki je živela v večnem strahu in terorju in ker so me kot otroka pretepeli ter strašili . . . Ti in jaz storiva prav, če nimava nikakih otrok. Bog daj, da bi ta odlična trgovska družina izmrla z nama!

Julija Sergejevna je prišla v študijsko sobo ter sedla za mizo.

— Ali razpravljata tukaj o kaki stvari? — je vprašala. — Ali morda motim?

— Ne, draga sestrica, — je odvrnil Fjodor. — Razpravljala sva o principijih. — Ti obrekuješ družino, — je nadaljeval ter se obrnil proti svojemu bratu. — Ta družina je ustvarila trgovino, ki je vredna cel mijon. To tudi nekaj velja, brez dvoma.

— Res, velikansko odlikovanje, — trgovina, vredna en miljon! Človek posebnih možganov, brez zmožnosti, postane slučajno trgovec in nato, ko postane bogat, nadaljuje s to trgovino od dneva do dneva, brez vsake vrste sistema, brez cilja, ne da bi bil prav posebno pohlepen na denar. On trguje mehanično in denar mu prihaja v roke sam od sebe, ne da bi mu šel nasproti ter se boril zanj. Tako čepi celo svoje življenje pri svojem delu, katero ljubi edinole raditega, ker lahko poveljuje svojim komijem ter ocigani od časa do časa svoje odjemalce. On je cerkveni ključar, ker lahko zapoveduje cerkvenemu zboru ter ga drži pod svojim mezimcem. On je patron kake šole, ker mu je všeč, da je učitelj podrejen njemu in da mu lahko ukazuje. Trgovec ne ljubi trgovine, pač pa nadvlado in vaše skladišče ni toliko trgovska naprava kot mučilnica. In za tako trgovino kot jo vodite vi, hočete, da so komiji oropani vsakega individualnega značaja ter osebnega življenja. Take pa ste jih napravili s tem, da ste jih v mladosti prisilili lizati prah s korjice kruha ter jih od mladih nog naprej utrpevali v naziranju, da ste vi njih resnični dobrotniki. Nič se ni treba bati, da bi vi kedaj sprejeli v skladišče moža z vseučilišča.

— Ljudje z vseučilišča niso sposobni za naš posel.

— To ni res, — je vzkliknil Laptev. — To je laž.

— Oprosti mi, a zdi se mi, da pljuješ v skledo iz katere ješ sam, — je rekel Fjodor ter vstal. — Ti sovražiš naš posel, a vendar se poslužuješ dohodkov iz njega.

— Aha, izgovorila sva se, — je rekel Laptev ter se smejal, a se pri tem prijazno oziral na svojega brata. — Da, če bi jaz ne pripadal vaši odlični družini, — če bi imel le eno unčo volje in poguma, bi že dolgo vrgel proč ta dohodek ter šel na delo, da si zaslužim svoj kruh. V svojem skladišču pa ste uničili v meni od otroških nog naprej ves značaj. Jaz sem vaš proizvod.

Fjodor se je ozrl na uro ter se pričel naglo poslavljati. Poljubil je roko Julije ter odšel nato, mesto v vežo, v sprejemno sobo in od tam v spalnico.

— Pozabil sem, kako se vrste sobe, — je rekel v skrajni zmedi. — Čudna hiša. Ali ni to čudna hiša?

Izgledal je ves iz sebe, ko si je natikal suknjo in na njegovem obrazu je bilo opaziti bolest. Laptev ni čutil nikake jeze več. Prestrašil se je in ob istem času mu je bilo žal za Fjodarja in gorka, resnična ljubezen do brata, ki je navidezno umrla v njegovem srcu tekom teh treh let, je vnovič vsplamtela. Čutil je neodoljivo željo, da da izraza tej svoji ljubezni.

— Pridi k kosilu jutri, Fjodor, — je rekel ter ga potrepal po rami. — Ali boš prišel?

— Da, a daj mi malo vode.

Laptev je pohitel sam v obednico ter vzel prvo stvar, katero je dobil v roke. Bil je to velik vrč za pivo. Natočil je vode ter jo prinesel svojemu bratu. Fjodor je pričel piti, a odgriznil kos stekla iz vrča. Vsi so čuli pok in nato ihtenje. Voda se je vlila po njegovem kožuhu in Laptev, ki ni še nikdar videl možkih jokati, je stal kot prikovan in ves zmeden ter ni vedel, kaj naj stori. Zrl je topo, dočim sta Julija in služabnik slekla Fjodorju kožuh ter ga povedla nazaj v sobo.

Julija je prosila Fjodorja, da je legel na zofo ter poklekinila nato poleg njega.

— Nič ni, — je rekla ter ga skušala potolažiti. — Le tvoji živci . . .

Tako bedno se počutim, draga moja, — je rekel on. — Tako nesrečen sem, tako nesrečen . . . Ves ta čas pa sem prikrival to, sem prikrival to.

Položil je svojo roko krog njenega vratu ter ji zašepetal v uho:

— Vsako noč vidim svojo sestro Nino. Ona pride ter sedi na stolu poleg moje postelje . . .

Ko je pol ure pozneje oblekel svoj kožuh v predsobi, se je zopet smehljaj in sram ga je bilo zreti služinčadi v oči. Laptev je šel z njim do Pijatnicki ceste.

— Pridi jutri k nam na kosilo, — je rekel ter ga držal za roko, — in ob Velikinoči pojdemo vsi v inozemstvo. Ti moraš imeti absolutno nekaj izpremembe ali pa boš postal v resnici popolnoma mrk.

Ko je prišel domov, je našel Laptev svojo ženo v stanju velike živčne razburjenosti. Prizor s Fjodorjem jo je popolnoma premagal in ni se mogla pomiriti. Ni jokala, a se premetavala po postelji ter grabila sedaj za odejo, sedaj za blazine, sedaj roko svojega moža. Njene oči so bile na široko odprte ter nosile preplašen izraz.

— N hodi proč od mene, ne hodi proč, — je rekla svojemu možu. — Povej mi, Aljoša, zakaj sem prenehala moliti? Kaj je postalo iz moje vere? O, zakaj ste govorili pred menoj o veri? Vi ste omajali mojo vero, ti in tvoji prijatelji. Nikdar več ne molim.

On ji je popožil na čelo mrzle obkladke, ji nudil čaja, dočim se je ona stiskala k njemu, vsa preplašena.

Proti jutru, je bila izmučena ter zaspala, dočim je sedel Laptev poleg nje ter jo držal za roko. Celi naslednji dan je bil zbit ter se potikal nemirno po sobah, brez najmanjše misli v svoji glavi.

(Dalje prihodnjič.)

Svetilnik v Skudeanaes

(Konec.)

Nato se je Peder vrgel na tla ter tam obležal, ne da bi bil sposoben še kaj misliti. Ležal je blizu odprtine ter bil zadovoljen, da si je obvaroval življenje, kakor je pač zadovoljna žival, da ima počitek po besnem boju. Kmalu je Peder zapadel v stanje, ko ni več čutil delovanja svojih živcev in svoje muskulature. Ker se je nahajal v takem stanju, se mu je dozdevalo tem bolj čudno, do je slišal med bučanjem viharja neko trkanje. Bilo je to monotono, enakomerno, vedno se ponavljajoče trkanje. Odkod je to trkanje prihajalo, mu vsled viharja, ki je stresal stolp, ni bilo mogoče dognati. Peder se je zbudil iz svoje otopelosti in tedaj je z grozo opazil, da leži tako, da mu glava visi ravno preko odprtine ter da bi jo bilo odspodaj vsled močne svetlobe, ki so jo razširjali reflektorji, kaj lahko opaziti. Strah pred njegovo nepreviđnostjo ga je najprej tako prestrašil, da se ni mogel premakniti z mesta, nato pa se je vzpel ter planil nazaj — v isem trenutku pa je blisknil skozi odprtino dolg, na drog pritrjen nož. Bilo je jasno, da bi mu ta nož razrezal obraz, če bi bil osstal še trenutek na svojem mestu.

Nato je Peder vrata naglo zaprl ter naložil nanje vsakovrstne predmete, ki so mu prišli v naglici pod roko. Zblazneli človek spodaj je moral med tem, ko je Peder ležal v nekaki poluzavsti, izrezati zapah in tečaje iz lesenih vrat. Po kratkem iskanju je Peder razbil neki zaboj, ki je bil zgoraj v izbi ter je položil deske razbitega zaboja preko odprtine. Vedel je, da je toliko časa varen, dokler ga ne premaga spanec. — Ko je končno spoznal naklepe — blazneža, si je bil Peder svest, da bo Knut storil vse, da bi pogasil luči v svetilniku, da s tem pripomore k pokončanju ljudi, o katerem je pel v svojih psalmih. Usmiljenje, ki ga je občutil Peder do ubogega blazneža, se je mešalo z obžalovanjem, da si ni prej pri padcu skozi odprtino Knut zlomil tilnika. Da ga ne bi premagal spanec, je pričel Peder hitro hoditi po sobi sem in tja. Polaščal se ga je strah, da ne bi, zaprt v tem samotnem svetilniku z blaznežem, sam ne zblaznel. Prišla je zopet strašna noč, v kateri je moral Peder klicati vse dobre duhove na pomoč. — Mrvica trde kruš ne skorje mu je šla v votlino bolnega zoba, ki mu je pričel povzročati velike bolečine. Dirjajoč po sobi sem in tja in neprestano skrb no opazujoč svetlobo in obrate reflektorjev, je skusil bolečine olajšati s tem, da si je pričel z jezikom sesati zob. Jezik pa se je vsled ribanja ob oster zobni rob ranil ter ležal v Pedrovih ustih kot žareče železo. Toda vedno iznova se je Peder boril proti spancu ter si je še sam prizadeval bolečine v zobu, samo da bi ostal čuječ. Proti jutru je izprevidel, da je postal neobčutljiv proti torturi ter da se skoraj ne more več ubraniti spanca.

Ni se upal leči niti za trenutek, ker se je bal, da bi zopet zapadel v tako stanje otopelosti, vsled česar bi imel Knut proste roke. — Od časa do časa je Peder prisluhnil, če je čuti kak glas pod njim.

Knut je obstal kot obstane stroj Toda Knut je najbrž spal, kakor je vse kazalo, ali pa je zapadel kaki drugi fazi blaznosti. Proti poldnevu v petek je Peter mogel ugasniti luči, kajti nebo se je dovolj razjasnilo ter dajalo dovolj svetlobe.

Peder je še vedno nadaljeval s svojo hojo gorindol po sobi ter obžaloval, da ni več viharja, ki bi stresal stolp v njegovih temeljih. Tiho šepetanje vetra se mu je zdelo kot poziv, naj zaspi. — Ure so prišle in minile. Peder je čutil, da se nahaja v svetu, polnem muk, ki ga mučijo na vse peklenske načine, a ga vendar ne morejo ubraniti spansca. Ura je iztekla, in ko je Peder v temi zadel v aparat, se je spomnil svoje dolžnosti, da je čas, da nažge luči.

Čutil je, da je treba nekaj storiti. Trska razbite omare ga je navdahnila na neko misel. Ošpičil je tako trsko ter si jo potisnil z vso močjo v svoj votli bolni zob. Od bolečin prevzet se je naslonil na steno, katere se je trdno oprijel, da ni padel. Čutil je, da je bolje ter da postaja zopet gospodar svojih čutov. To se je pokazalo tudi s tem, da je kljub strašnim bolečinam zaslišal nek pritajen ropot Pričel je metodično preiskovati sobo ter je preiskal vse kote, dokler se ni prepričal, da mora ta ropot prihajati iz sobe, v kateri so bile shranbe za petrolej. Bil je to ropot nekega orodja, in čuti je bilo, kako udarja kovina ob kovino. Toda ravno ko je Peder stopil v ono sobo, je ropot mahoma prenehal ter se izpremenil v nekako šumenje, kakor da vre neka tekočina skozi luknjo. Osupel je pričel preiskovati tanke za petrolej, ker pa ni mogel ničesar opaziti, je pritisnil svoje uho na tank. Notri je vrelo in šumelo, in ko je prestrašeni Peder pogledal na mero, ki je označevala, koliko petroleja je še v tanku, je videl, da petrolej rapidno in hitro pada. — Hipoma je vedel, kaj se je zgodilo. Knut je našel med orodjem sveder, s katerim je navrtal ploćevinasti tank. Iz tanka je čimdalje bolj vrelo, ker je bilo navrtano njegovo dno, med to šumenje pa se je mešalo strašno krohotanje blazneža, ki se je nahajal spodaj. Z naglico obupanca je pričel Peder iskati ključe, da odpre tank in ker jih ni mogel v naglici najti, je odtrgal ključavnico ravno v trenutku, da je še lahko videl, kako je odtekel iz tanka zadnji ostanek petroleja. Sicer so bili bazini svetilk še napolnjeni, toda Peder je takoj preračunil, da morajo svetilke še pred jutranjo zoro ugasniti.

Peder je bil ves zmešan in porodila se mu je misel, da bi se vrgel na blazneža ter ga zadavil in se s tem maščeval za vse strašne ure muk in trpljenja, ki mu jih je pripravil. Še enkrat je odprl tank ter segel z roko vanj, toda prepričal se je, da je tank prazen. Nato pa je planil k odprtini, odmetal zaboje in drugo navlako, s katero je zabarikadiral vrata, sunil je proč deske. . .

Skozi odprtino se je pokadil steber gostega, črnega dima, kateremu je takoj sledil moder plamen. Bilo je prepozno. Knut je zažgal petrolej. Ničesar ni vilo več za rešiti kot golo življenje. Peder je pograbil sekiro ter pričel tolči po oknih. Razbito steklo mu je ranilo obraz in roke, tako da je pričel še bolj divjati. Napol slep vsled krvi, ki mu je tekla po licih ter mu zalivala oči ter pol zadušen vsled dima, se je zrinil skozi odprtino ter se oprijel železne žice strelovoda. Nato se je zavihtel ven ter se pričel spuščati navzdol. . .

V lepem mestu Babilon,
tem mestu sedmih gričev,
Žari od ognja nebosklon
se jeze trese božji tron. . .

so peli plameni. —

Ljudje, ki so prišli naslednjega jutra s čolnom iz Haugesunda, so že iz daljave videli kadeči se svetilnik. Urpli so se v vesla, tako da je čoln naglo drčal preko valov ter molče giedali na stolp, ki je bil videti kot gigantska plamnica. Moža, ki jih je klečeč na granitni skali, prijel za roke, niso spoznali takoj. Nato pa je končno nekdo zaklical njegovo ime: — Peder! In zopet so obmolknili ter tiho zrli v plamene. Bilo je nepotrebno vprašati po Pedrovem tovarišu: Angel uničenja je s svojim ognjenim dihom izpremenil nesrečnega Knuta v pepel. . .

ADVERTISEMENT

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

ORDUNA ....8 julija; 12 avg.: 16 sept.
VAUBAN .... 15 julija
OROPESA 22 julija; 26 avgusta; 30 sept.
VANDYCK .... 29 julija
ORBITA ...... 5 avg.: 9 sept.: 14 okt.

Naravnost v Cherbourg, Southhampton, Hamburg.

Zaprte kabine. Nobenih posebnih pristojbin.

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
SANDERSON & SON INC. AGENTS
26 Broadway New York
117 W. Washington St., Chicago
— ali katerikoli parobrodni agent. —

Atentat na poslanca Ščeka.

Iz Števerjana poročajo:

Dne 8. junija so šli števerjanski fantje v Kojsko na nabor. Odšli so v dveh skupinah. Eni peš, drugi pa z vozom, okrašenim z zelenjem in rdečimi trakovi. Popoldne okrog 3—4. ure je bila skupina, ki je šla peš, že zopet doma v Števerjanu, kjer se je ustavila pred gostilno Reya. Tu so fantje razvili rdečo zastavo in mirno, kakor ni navada v takih slučajih, naredili mali obhod po vasi mimo cerkve v gostilno Maligoj.

Komaj četrt ure zatem se lepo komodno pripelje poslanec Šček. Izstopi ravno tam, kjer so fantje razvili zastavo ter se poda k svojemu tovarišu Likarju.

Ko je Šček zopet odšel, so bili fantje v gostilni Maligoj, tako da ga nihče ni opazil, ko je odšel skozi vas, in četudi bi ga kdo izmed fantov videl, ga nobeden ne pozna. — Fantje so se mirno zabavali naprej.

Pozno v noč pa trešči kot strela vest: "Poslanca Ščeka so komunisti ubili!" Malo zatem se je pa slišalo, da je le težko ranjen in da so ga že spravili v bolnišnico v Gorico. Eni so trdili, da je ranjen s kroglo, drugi pa, da je na več krajih prerezan s fovčem. Poklicali so na lice mesta orožnike iz Kojskega, da aretirajo atentatorje in zločince iz Kojskega. Orožniki so z vso naglico pridrveli v Števerjan, naravnost v gostilno, kjer so se fantje še vedno nahajali. Orožniki so vstopili — atentatorji pa vsi mirno smrčali. Ko so jih orožniki zbudili, se je začelo izpraševanje. Potem pa hajd pred gostilno Reya. Tako se je pomikal nočni sprevod iz enega kraja v drugi. Zastava — še vedno razvita — je vihrala naprej, za njo pa fantje in orožniki. Potem so zbudili še kurata Sedeja in Likarja. Ko so karabinjerji še ta dva prignali, se je začela preiskava. Glavna Ščekova priča je bil kurat Sedej, ki je pa prišel s svojimi izpovedbami v taka protislovja, da bi imelo to kmalu slabe posledice zanj. Eden izmed fantov zabrusi obema v brk, da sta lažnjivca. Stvar se je s tem končala. Eden izmed fantov je moral nesti še zastavo v Kojsko, kjer so ga zato zaprli. Drugi dan so orožniki prebrskali stanovanje bratov Antona in Josipa pl. Reya vsled denuncijacije kurata Sedeja, češ, da imata ta dva samokrese in da sta najbrže ona dva streljala na Ščeka. Seveda niso karabinjerji našli tu ničesar drugega, kakor nekaj rdečih trakov, kar je povedalo karabinjerjem, da sta brata pl. Reya komunista. Toliko o atentatu.

ADVERTISEMENT

Prakični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane s poštnino 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

Kretanje parnikov - Shipping News

MAJESTIC	8 julija	— Cherbourg	FRANCE	26 julija	— Havre
ORDUNA	8 julija	— Cherbourg	P. VAN BUREN	26 julija	— Cherbourg
PRES. TAFT	8 julija	— Cherbourg	CARONIA	29 julija	— Cherbourg
N. AMSTERDAM	8 julija	— Boulogne	MAJESTIC	29 julija	— Cherbourg
PRES. WILSON	8 julija	— Trst	RYNDAM	29 julija	— Boulogne
ZEELAND	8 julija	— Cherbourg	VANDYCK	29 julija	— Hamburg
OROPESA	8 julija	— Cherbourg	AMERICA	29 julija	— Cherbourg
ST. PAUL	10 jun.	— Hamburg	AQUITANIA	1 avg.	— Cherbourg
RELIANCE	11 julija	— Hamburg	PARIS	2 avg.	— Havre
BERENGARIA	11 julija	— Cherbourg	YORCK	2 avg.	— Bremen
VAUBAN	12 julija	— Hamburg	MINNEKAHDA	2 avgusta	— Hamburg
OLYMPIC	12 julija	— Hamburg	PRES. POLK	2 avgusta	— Cherbourg
PRES. MONROE	12 julija	— Cherbourg	SAXONIA	3 avg.	— Hamburg
NOORDAM	15 julija	— Boulogne	FINLAND	5 avgusta	— Cherbourg
LA SAVOIE	15 julija	— Havre	CRETIC	8 avg.	— Genoa
G. WASH'GTON	18 julija	— Cherbourg	BERENGARIA	8 avgusta	— Cherbourg
MAURETANIA	18 julija	— Cherbourg	RELIANCE	8 avgusta	— Cherbourg
ARGENTINA	15 julija	— Trst	P. GARFIELD	9 avgusta	— Cherbourg
KROONLAND	15 julija	— Cherbourg	MANCHURIA	9 avgusta	— Hamburg
HANOVER	19 julija	— Bremen	BELVEDERE	10 avg.	— Trst
PRES. ADAMS	19 julija	— Cherbourg	LA SAVOIE	12 avg.	— Havre
CHICAGO	20 julija	— Havre	ZEELAND	12 avgusta	— Cherbourg
SUSQUEHANNA	20 julija	— Bremen	PRES. TAFT	12 avgusta	— Cherbourg
LAPLAND	22 julija	— Cherbourg	SEYDLITZ	16 avg.	— Bremen
ANDANIA	22 julija	— Cherbourg	LAFAYETTE	19 avg.	— Havre
ROTTERDAM	22 julija	— Boulogne	KROONLAND	19 avgusta	— Cherbourg
HOMERIC	22 julija	— Cherbourg	PARIS	23 avg.	— Havre
LAFAYETTE	22 julija	— Havre	PRES. WILSON	26 avg.	— Trst
OROPESA	27 julija	— Hamburg	LAPLAND	26 avgusta	— Cherbourg
HUDSON	22 julija	— Bremen	ARABIC	29 avg.	— Genoa
RESOLUTE	25 julija	— Hamburg	HANOVER	30 avg.	— Bremen
MONGOLIA	26 julija	— Hamburg			

ADVERTISEMENTS

Veliko Slovakov bo obiskalo svojo domovino.

Veliko število Slovakov iz raznih delov Združenih držav bo odpotovalo iz New Yorka dne 29. julija s parnikom "Caronia". Iz Hamburga se bodo podali z ekspresnim vlakom na svoje domove.

Cunard Line posveča temu izletu toliko važnosti, da je brzojavila svojemu agentu v Pragi, Mr. George Weberju, naj pride v to svrho v New York, da bo odvedel izletnike v staro domovino. On bo skrbel za zabavo in za kratek čas na parniku in bo omogočil, da bo to potovanje zanimivo in veselo. Skrbel bo tudi za prtljago ter izvršil vse carinske formalnosti, da ne bodo imeli potniki nobenih sitnosti. Pristop k temu izletu je prost za vse Čehoslovake. Vozni listek je vse, kar se zahteva.

ADVERTISEMENTS

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministerstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v ameriškanski veljavi, bodisi potom čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih

H sreči se je pa pri sestavi omenjene odredbe vpoštevala potreba izseljencev v toliko, da zamoremo za stranke, ki imajo potovati v Ameriko, izvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazilo ne sme presegati zneska $250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU pa še vedno izčiko brez ovir izvršujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali naročilnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do $ 10.— po 50 centov, za izplačila od $ 10.— do $ 50.— po $ 1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po $ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Pozor!

Sorodnike in znance je zopet mogoče dobiti iz starega kraja,

ker je bila dosedanja postava (triprocentna kvota) podaljšana za nadaljni dve leti. Dobiti sorodnike in znance iz kraja imajo prednost ameriški državljani in oni, ki imajo prvi papir. Kdor želi dobiti koga iz starega kraja, naj nam piše za pojasnilo; točna in solidna postrežba jamčena.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York

SLOVENSKA BANKA
Zakrajšek & Češarek
0 — 9th A... E... NEW YORK, N. Y.
(med 15. in 16. cesto)
pošilja denar v Jugoslavijo, Italijo itd. — prodaja vozne listke za vse važnejše črte; — izvršuje notarske posle, ki so v zvezi s starim krajem. — Cene vedno med najnižjimi. —
Telefon Watkins 7522.

FRENCH LINE
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service
Direktna služba v
Jugoslavijo
preko Havre
z velikimi parniki na 2 in 3 vijake
LA BOURDONNAIS .. 13. julija
LA SAVOIE .... 15. julija
CHICAGO .... 20. julija
LAFAYETTE .... 22. julija
Izborne udobnosti tretjega razreda. Kabine z umivalnico in tekočo vodo, za 2, 4 in 6 oseb. Posebna jedilnica, soba za kajenje, bar in brivnica na razpolago potnikom tretjega razreda. Vino in pivo brezplačno. Za nadaljne podrobnosti vprašajte pri lokalnih zastopnikih French Line.

CUNARD ANCHOR
DIREKTNI IN EDINI PARNIK ZA DUBROVNIK
ITALIA - - 12. avg.
V devetih dneh v Jugoslaviji.
Potujte na enem izmed treh morskih velikanov, ki odplujejo vsakega torka iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.
MAURETANIA AQUITANIA
BERENGARIA
preko Cherbourga.
Za karte in navodila vprašajte najbližjega agenta v vašem mestu ali okolici.

Hitra potniška služba iz New Yorka v TRST (preko Napolja) z American Mail parnikom

"PHILADELPHIA"
Dva vijaka 15,000 ton
odpluje 15. AVGUSTA in 11. OKT.
Parnik PHILADELPHIA je eden najhitrejših; največjih in najbolj razkošno opremljenih parnikov, ki vozijo med New Yorkom in pristanišči Sredozemskega morja
Prvi, drugi in tretji razred. Izvrstne kabine tretjega razreda za 2 in 4 osebe. Dosti vina pri obedu.
Prodaja vnaprej plačanih šifkart.
Za cene in preskrbitev prostora vprašajte pri lokalnih agentih ali
JOHN J. DWYER Gen. potniški agent
NEW YORK NAPLES LINE
15 PEARL ST., NEW YORK CITY
K. W. Kempf, Gen. West. Pass. Agent
120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

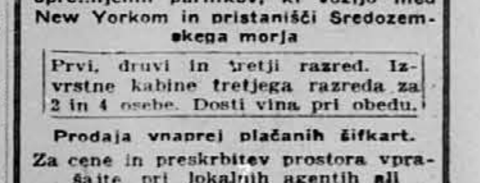
TESNA ZVEZA Z JUGOSLAVIJO
RED STAR LINE
New York do Cherbourg in Antwerpen
Zeeland — 8 julija; 12 avg.; 16 sept.
Kroonland—15 julija; 19 avg.; 23 sept.
Lapland — 22 juli.; 26 avg.; 30 sept.
Gothland 29. jul. Naravnost v Antverp
Finland — 5 avgusta; 9 sept.; 14 okt.
Samland (samo 2. razred) 1 avgusta
AMERICAN LINE
Iz New Yorka do Plymoutha, Cherbourga in Hamburga.
*Manchuria — 5 julija; 9 avg.; 13 sept.
St. Paul — 12 julija; 16 avg.; 20 sept.
*Mongolia — 26 julija; 30 avg.; 4. okt.
Minnekahda (samo 3. razred) 2 avg.; 6 septembra.
*Nove preuredbe 3. razreda z vsem modernimi udobnostmi
WHITE STAR
New York do Cherbourg in Antwerpen
Majestic (56,000 ton) 8 julija; 29 juli.; 26 avg. Največji parnik sveta.
Olympic — 15 julija; 12 avg.; 2 sept.
Homeric — 22 julija; 19 avg.; 9 sept.
Privedite jih iz Evrope na naših udobnih parnikih.
Dobra hrana. Zaprti prostori. Udobna stanovanja. Uljudni služabniki, ki govore vaš jezik. Vprašajte nas glede udobnih vnaprej plačanih voženj.
Vprašajte pri:
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York
ali pri lokalnih agentih.

SANTAL MIDY
KATAR MEHURJA
BODITE ZDRAVI
Vedno uporabljajte
SANYKIT
(Sanitary Kit)
PREPREČEVALEC
Sestavina moderne preiskave. Popolno prepreči. Vsi lekarnarji ali $1 P. O. Box 199, New York

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".